

14 MAJ 2015

PRAZNIK GORANACA 6. MAJA: PROPUŠTENA PRILIKA ZA KOSOVSKIE INSTITUCIJE

6. maja se goranska zajednica tradicionalno okuplja na brežuljcima i u selima regije Gora kako bi proslavila početak proleća. Ovaj dan se smatra nacionalnim praznikom Goranaca i u kosovskim zakonima je priznat kao komemorativan dan.¹ Ovaj dan služi i kao dobra prilika za razmišljanje o nekim od problema sa kojima se goranska zajednica na Kosovu suočava.

Goranci su jedna od najmanjih manjinskih zajednica na Kosovu, sa ukupnim brojem od oko 11,000 pripadnika zajednice. Većina njih žive u planinskim predelima u najjužnijim delovima Kosova. Ima takođe goranskih sela preko albanske i makednoske granice. Terensko istraživanje koje je izvela Mreža Zajednica Gora, koalicija OCD koje predstavljaju goransku zajednicu osnovana kroz podršku ECMI Kosovo, je identifikovala glavne probleme među pripadnicima goranske zajednice vezane za zapošljavanje, zdravstvo, obrazovanje, i lokalnu samoupravu.²

U susret komemorativnom danu Goranaca, u ponedeljak 4. maja, predstavnici Mreže Zajednice Gora su bili primljeni na kratak sastanak sa premijerom Isom Mustafom. Ovo je bio prvi put da su predstavnici civilnog društva Gore imali priliku da se sastanu sa najvišim predstavnikom vlade Kosova. Mreža Gora je informisala premijera o nekim od problema sa kojim se suočava njihova zajednica na Kosovu, i zatražila je povećanje napora od strane vlade kako bi se ti problem rešili. Sastanak je, navodno, bio veoma srdačan i premijer je garantovao potpunu podršku njegove vlade goranskoj zajednici.

Mreža Zajednice Gora je takođe pozvala premijera da prisustvuje proslavi koja se 6. maja održala u regiji Gora. Međutim, premijer nije mogao da prihvati poziv zbog zauzetog rasporeda ali je obećao da će posetiti Goru nekom drugom prilikom. Osim predstavnika Sekretarijata Konsultativnog saveta za zajednice u sklopu kancelarije Predsednika, nijedan zvaničan predstavnik kosovske vlade ili lokalne opštine Dragaš nije prisustvovao šestomajskoj proslavi.

Ovo je propuštena prilika za kosovske institucije, budući da je mogao da bude jak simbolički gest kojim bi se pokazalo da je vlada zaista zabrinuta za teški položaj goranske zajednice na Kosovu. Odsustvo kosovskih zvaničnih predstavnika je potvrdilo osećaj većine pripadnika goranske zajednice da centralna i lokalna vlast ignorišu goransku zajednicu i da pokušaji od strane predstavnika zajednice da uspostave direktniji kontakt i saradnju sa kosovskom vladom (najvažnije kroz njihovo učešće u Konsultativnom savetu za zajednice) nisu ozbiljno shvaćeni.

Zapaženi gost na proslavi je bio Aleksandar Vulin, Ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Srbije, praćen izvesnim brojem kosovskih srpskih političara. Vulin je otvorio kancelariju za zapošljavanje i centar za traženje poslova u paralelnoj srpskoj opštini Gora, koja

¹ [Zakon o službenim praznicima u Republici Kosovo](#) (21 Maj 2008), Član. 5.

² ECMI Kosovo. [‘Zapošljavanje u regiji Dragaš’](#) (18 Novembar 2014; ECMI Kosovo. [‘Decentralizacija u regiji Dragaš’](#) (18 Novembar 2014; ECMI Kosovo. [‘Povratak u škole u regiji Dragaš’](#) (18 Novembar 2014.

je smeštena u selu Vranište.³ Vulinova poseta simbolizuje kontinuirani napor srpske vlade da održi jake veze sa goranskom zajednicom.

Srpski političari su, u više navrata, propagirali uspostavljanje sadašnje paralelne opštine Gora u okviru kosovskog sistema kao i njenu inkluziju u Asocijaciju/Zajednicu većinski srpskih opština. Ova opština bi uključivala južni deo sadašnje opštine Dragaš, gde bi Goranci sačinjavali većinu.⁴ Mnogi pripadnici goranske zajednice podržavaju ovaj pokret, jer bi on garantovao nastavak funkcionisanja srpskih institucija dok bi im dozvolio i da uđu u direktniju saradnju sa centralnim kosovskim institucijama.⁵

Goranska zajednica se nalazi u naročito vulnerabilnom položaju zbog ograničenog pristupa obrazovanju, zapošljavanju, zdravlju, i lokalnoj samoupravi u okviru kosovskog sistema i njenog oslanjanja na srpske paralelne institucije za mnoge od nabrojanih usluga. Stoga je od velike važnosti da vlada Kosova pojača napore kako bi se povezala sa goranskom zajednicom. Sastanak između premijera i predstavnika civilnog društva Gore je samo mali prvi korak koji ide ka dobrom pravcu.

³ <http://www.tanjug.rs/multimedia.aspx?izb=v&&GalID=161773>.

⁴ Za više informacija o opštini Gora i njenoj predviđenoj inkluziji u Zajednicu, pogledajte Adrian Zeqiri i Pieter Troch (ECMI Kosovo). [‘The Association/Community of Serb-Majority Municipalities: An Exclusive Club Based on Ethnicity?’](#) (31 Mart 2015).

⁵ ECMI Kosovo. ‘Decentralizacija u regiji Dragaš’ (18 Novembar 2014).

Dodatni izveštaji i političke analize:

[Povodom poslednjeg incidenta u Pasjanu](#)

10. maj 2015

[Budžeti opština na Severu Kosova: najzad dogovor](#)

7. maj 2015.

[Incidenti i tenzije u Mitrovici: potrebno je nepristrasno izveštavanje i jačanje vladavine prava](#)

21. april 2015.

[Udruženje/Zajednica većinski srpskih opština: šta \(ne\) omogućava kosovski pravni okvir?](#)

16. april 2015.

[Udruženje/Zajednica većinski srpskih opština: ekskluzivni klub na osnovu etničke pripadnosti?](#)

31. mart 2015.

[Zanemarivanje nesrpskih manjinskih zajednica u tehničkim sporazumima između Kosova i Srbije](#)

10. mart 2015.

[Kontroverzna izjava ministra Muratija i reakcije koje su usledile](#)

5. mart 2015.

[Udruženje/Zajednica većinski srpskih opština: mnogo spekulacije, malo preciznog dogovora i odsustvo implementacije](#)

22. februar 2015.

[Jedinstveno pravoduđe i pravni system na Kosovu?](#)

15. februar 2015.

[Šta treba zapamtiti iz slučaja Jablanović?](#)

8. februar 2015.

[ECMI Kosovo poziva na razumnost i delovanje u vezi sa protestima u Prištini](#)

25. januar 2015.

[Stvaranje radnog ambijenta unutar vlade Kosova](#)

19. januar 2015.

[ECMI Kosovo osuđuje nasilno blokiranje ulaza u srpsku pravoslavnu crkvu u Đakovici i apeluje na kosovske vlasti da obezbede slobodan i neometan pristup bogomoljama](#)

7. januar 2015.

[Najnoviji politički izveštaj: nova vlada, zastupljenost manjinskih zajednica i predstojeći izazovi](#)

10. decembar 2014.

O ECMI Kosovo

ECMI Kosovo je vodeća nevladina organizacija koja se bavi pitanjima manjina na Kosovu sa glavnim ciljem da doprinese razvoju inkluzivnih, reprezentativnih i na pitanja zajednica osetljivih institucija koje podržavaju stabilno multi-etničko Kosovo. ECMI Kosovo doprinosi razvoju, jačanju i primeni relevantnih zakona, pruža podršku institucionalizaciji Vladinih organa koji se bave zajednicama, i povećava kapacitet aktera civilnog društva i vlade kako bi zajedno saradivali na konstruktivan i održiv način.